26-мĕш çул тухать. Хакĕ 20 пус.

1943
ИЮНЬ
5
ШАМАТКУН
116(6353) №

Чăваш Коммуни

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, перлеш

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ

Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне кăларасси çинчен

ССР СОЮЗĔН ХАЛĂХ КОМИССАРĔСЕН СОВЕЧĔ ЙЫШĂННĂ ПОСТАНОВЛЕНИ

Çĕршыв оборони валли çĕнĕ средствăсем хутшăнтарас шутпа, ССР Союзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕ çапла йышăнать:

1. Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне 12 миллиард тенкĕлĕх, 20 çуллă сроклăха кăларас.

2. Заем облигацийĕсене тата вĕсен дохочĕсене, — ку хисепе выигрышсем те кĕреççĕ, — государственнăй тата вырăнти налогсемпе сборсем хурассинчен хăтарас.

3. ССР Союзĕн Финанс Халăх Комиссарначĕ тăратнă Условисене, Государствăн иккĕмĕш Военнăй Заемне кăлармалли Условисене çирĕплетес.

ССР Союзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕн Председателе И. СТАЛИН.

ССР Союзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕн Ĕçĕсен Управляющийĕ Я. ЧАДАЕВ.

Мускав, Кремль. 1943 çулхи июнĕн 4-мĕшĕ.

ССР Союзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕ 1943 çулхи июнĕн 4-мĕшĕнче çирĕплетнĕ

Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне кăлармалли

УСЛОВИСЕМ

1. Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемĕ икĕ кăларăмпа тăрать: выигрышлă тата процентлă кăларăмсем.

Заемăн выигрышлă кăларăмне халăх хушшинче сарма кăларнă. Заемăн процентлă кăларăмне ялхуçалăх артелĕсенче, промысла артелĕсемпе пулă тытакан артельсенче, промыслапа ялхуçалăх енĕпе ĕçлекен артельсенче, инвалидсен кооперацин, вăрман кооперацин артелĕсенче тата çĕре пĕрлешсе ĕçлекен юлташлăхсенче вырнаçтараççĕ.

Выигрышлă кăларăм облигацийĕсенчен илнĕ пĕтĕм тупăша выигрышсем тăрăх тÿлеççĕ, процентлă кăларăм илнĕ тупăша купонсем çине паракан процентсем тăрăх тÿлеççĕ.

I. Выигрышлă кăларăм

2. Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемĕн 20 çуллăх срокĕ 1943 çулхи августăн 1-мĕшĕнчен пуçланса 1963 çулхи августăн 1-мĕшĕччен пырать.

3. Заемăн выигрышлă кăларăмĕ разрядсем çине пайланать, кашни разрядра 100-шер миллион тенкĕ пулать.

Кашни разряд 20 пин серирен тăрать. Кашни разрядри серисен номерĕсем 20.001 пуçласа 40.000 çити пулаççĕ.

Кашни серири облигацисем пĕррремĕш номертен пуçласа 50-мĕш номере çити пулаççĕ.

4. Заемăн выигрышлă кăларăмĕ тăрăх облигацисене 500, 200, 100, 50 тата 25 тенкĕлĕх кăлараççĕ.

5. 500 тенкĕлĕх облигацисем пĕр серири 100 тенкĕ тăракан 5 облигацирен тăраççĕ, вĕсен 5 номер пулать, вĕсем тăрăх 5 выигрыш тухма пултарать. 200 тенкĕлĕх облигацисем 1 серири 100 тенкĕ тăракан 2 облигацирен тăраççĕ, вĕсен икĕ номер пулать, вĕсем тăрăх икĕ выигрыш тухма пултарать. Выигрышсем облигацире кăтартнă кашни номер çине пĕр вăхăтрах тухаççĕ.

50 тата 25 тенкĕ тăракан облигацисем 100 тенкĕ тăракан облигацисен пайĕсем пулса тăраççĕ тата 100 тенкĕ тăракан облигаци çине тухнă выигрышăн тивĕçлĕ пайне (½ ¼ пайне) илме право параççĕ.

Асăрхаттарни: 25 тенкĕ тăракан облигацисене вĕсенчен хакларах тăракан облигацисем парса подписчиксемпе расчет тума май çук чухне памашкăн çеç кăлараççĕ.

6. Заемăн выигрышлă кăларăмĕ тăрăх 50.000, 25.000, 10.000, 5.000, 1.000, 500 тата 200 тенкĕ тăракан выигрышсем пулаççĕ, кунта облигаци хакĕ те (100 тенкĕ) кĕрет.

Заемăн 20 çуллăх срокĕ хушшинче пĕтĕм облигацисен виççĕмĕш пайĕ выляса илет, облигацисен виçĕ пайĕнчен ытти икĕ пайĕшĕн вĕсен хакĕ тăрăх укçа тÿлеççĕ.

Выляса илнĕ облигацишĕн укçа тÿлеççĕ те, вăл вара кайран пулакан тиражсене хутшăнмасть.

7. 20 çуллăх срокра выигрышлă кăларăм тăрăх 40 тираж—кашни çул иккĕшер тираж пулса иртет.

Выигрышсен тиражĕсем 1944 çултан пуçласа ССР Союзĕн Финанс Халăх Комиссарначĕ палăртнă срокĕсенче пулса иртеççĕ.

Выигрышсен пĕтĕм сумми, заемăн 20 çуллăх срокĕ хушшинче вăтамран кашни çулталăкра 4 процент чухлĕ пулать.

8. Выигрышсен кашни тиражĕнче выигрышлă кăларăмăн кашни разрячĕ çине, урăхла каласан—заемăн çав кăларăмĕнчи кашни 100 миллион тенки çине, çакăн чухлĕ выигрыш тухмалла:

Выигрышсен пысăкăшĕ тенкĕпе, облигацисен хакне те кĕртсе	Выигрышсен хисепĕ				
	1—10-мĕш тиражсенче кашнинче тухать	11—20-мĕш тиражсенче кашнинче тухать	21—30-мĕш тиражсенче кашнинче тухать	31—40-мĕш тиражсенче кашнинче тухать	Пĕтĕмпе 40 тиражра кашни 100 миллион тенкĕ çине тухать
50.000	1	1	1	1	4
25.000	2	2	2	2	8
10.000	5	5	5	5	20
5.000	10	10	10	10	40
1.000	100	100	100	100	4.00
500	1.000	1.000	1.000	1.000	40.00
200	7.507	7.257	7.007	6.757	285.28
Кашни тиражри выигрышсен пĕтĕм хисепĕ	8.625	8.375	8.125	7.875	330.00
Кашни тиражри выигрышсен пĕтĕм сумми (тенкĕпе)	2.301.400	2.251.400	2.201.400	2.151.400	89.056 00

9. Выигрышлă заемăн выляса илмен облигацийĕсене 1948 çулхи августăн 1-мĕшĕнчен пуçласа 15 çул хушши, заем срокĕ тухиччен, хăйсен хакĕ тăрăх укçа тÿлесе каялла илеççĕ.

Заемăн выигрышлă кăларăмĕн кашни 100 миллион тенкинчен: 1948—1953-мĕш çулсенче—кашни çулах 2.500.000-шер тенкĕлĕх, 1954—1958-мĕш çулсенче — 4.200.000-шер тенкĕлĕх, 1959—1963-мĕш çулсенче — кашни çулах 6.200.000-шер тенкĕлĕх каялла илеççĕ.

Выигрышлă кăларăмăн 1948—1962 мĕш çулсенче каялла тÿлесе илме тивĕçле облигацийĕсене кашни çул пулса иртекен тиражсенче палăртаççĕ; каялла тÿлесе илес тĕлĕшпе тиражсем иртермелли срокĕсене ССР Союзĕн Финанс Халăх Комиссариачĕ палăртать.

Каялла тÿлесе илмелли тиражсенче пулман облигацисене 1963 çулхи августăн 1-мĕшĕнчен пуçласа тÿлесе илеççĕ.

10. Выигрышлă кăларăмăн выляса илнĕ облигацийĕсене, çавăн пекех тата хăйсен хакĕ тăрăх каялла тÿлесе илме тивĕçлĕ облигацисене 1964 çулхи августăн 1-мĕшĕччен парса вĕсемшĕн укçа илме пулать; çак срок иртнĕ хыççăн вара укçа илме ыйтса паман облигацисем хăйсен вăйне çухатаççĕ тата вĕсемшĕн укçа тÿлемеççĕ.

II. Процентлă кăларăм

11. Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемĕн процентлă кăларăмĕн 20 çуллăх срокĕ 1944 çулхи январĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа 1964 çулхи январĕн 1-мĕшĕччен пырать.

12. Заемăн процентлă кăларăмĕ разрядсем çине пайланать, кашни разрядра 100 миллион тенкĕ пулать.

Кашни разряд 20.000 серирен тăрать. Кашни разрядăн серийĕсем 20001 пуçласа 40.000 çити пулаççĕ.

Кашни серири облигацисем 1-мĕш номертен пуçласа 50-мĕш номере çити пулаççĕ.

13. Заемăн процентлă кăларăмĕ тăрăх 1.000, 500 тата 100 тенкĕлĕх облигацисем пулаççĕ.

1.000 тенкĕлĕх облигацисем пĕр серири 100 тенкĕ тăракан 10 облигацирен тăраççĕ, вĕсен 10 номер пулать, вĕсен пĕтĕм хакĕ тăрăх процент шучĕпе доход илме пулать. 500 тенкĕлĕх облигацисем пĕр серири 100 тенкĕ тăракан 5 облигацирен тăраççĕ. Вĕсен 5 номер пулать тата вĕсен пĕтĕм хакĕ тăрăх процент илме пулать.

14. Процентлă кăларăм облигацийĕсем тăрăх пулнă тупăша çулталăкра пĕр хут купонсемпе икĕ процент чухлĕ тÿлеççĕ. Купонсем тăрăх тÿлемелли сроксем 1945 çулхи январĕн 1-мĕшĕнчен тытăнса кашни çулах январĕн 1-мĕшĕнчен пуçланаççĕ.

15. Процентлă кăларăмăн облигацийĕсене 1959 çулхи январĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа 5 çул хушши кашни çулах пĕр пек пайсемпе тÿлесе каялла илеççĕ.

1959—1963-мĕш çулсенче каялла тÿлесе илмелли облигацисене каялла илес тĕлĕшпе кашни çулах пулакан тиражсенче палăртаççĕ, вăл тиражсене кашни çулах январĕн 1-мĕшĕнчен кая юлмасăр иртереççĕ.

Каялла илмелли тиражра пулман облигацисене 1964 çулхи январĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа тÿлесе илеççĕ.

Тÿлесе илнĕ чухне облигаци хуçисене облигаци хакне тÿлеççĕ.

Каялла илмелли тиражра пулнă облигацисемшĕн купон тăрăх тираж пулнă çулхи январĕн 1-мĕшĕ таран тÿлеççĕ. Ун хыççăнхи купонсемшĕн тÿлемеççĕ.

16. Процентлă кăларăмăн тÿлесе илме тивĕçлĕ облигацийĕсене, çавăн пекех срок çитнĕ купонсене те, укçа илме 1965 çулхи январĕн 1-мĕшĕччен пама пулать. Çав срок иртсен вара укçа каялла илме паман облигацисемпе купонсем хăйсен вăйне çухатаççĕ тата вĕсемшĕн укçа тÿлемеççĕ.

ССР Союзĕн Финанс Халăх Комиссарĕ А. ЗВЕРЕВ

Паровозсене хăвăрт юсаççĕ

УЛАТĂР. Паровозсем юсакан Хĕрлĕ ялавлă завод коллективĕ май уйăхĕн пуçламăшĕнче хăй çине пысăк обязательствăсем илнĕччĕ. Кашни рабочипе работница Сталин юлташăн майăн 1-мĕшĕнчи приказĕ çине ответлесе, ĕç тухăçлăхне икĕ хут, виçĕ хут ÿстерме сăмах панă.

Пĕррехинче электросварочнăй цехра ĕçлекенсем задани илнĕ. Вĕсем 20 сехет хушшинче икĕ паровоз валли цилиндрсем туса хатĕрлемелле пулнă. Цех начальникĕ Титов юлташ задание срокра пурнăçлассишĕн пур меслетсемпе те усă курнă. Цехри коллектива ĕçлеме хавхалантарнă. Çав [illegible] вĕсем пиçта тухмасăр ĕçлесе, боевой задание икĕ сехет малтан ăнăçлă пурнăçланă.

Тепĕр кун татах та пысăк задача тăнă. 16 сехет хушшинче паровозăн çитмен пайĕсене туса çитерсе, ăна ĕçе ямалла пулнă. Паровозăн икĕ цилиндр çитмен. Заказа пурнăçламалли вăхăт çитсе пынă. Вĕсем нумай шутласа [illegible] мĕн тумаллине тунă. Çапла вара Титов юлташ начальник пулса ĕçлекен цех иккĕмĕш боевой заданине те срокчен пурнăçлать.

Электросварщиксем Ипатьев, Суров, Гуньков юлташсем хăшпĕр вăхăтра 30-шар сехет цехран тухмасăр ĕçлеççĕ. Вĕсем кашни кунах задание 500—600 процентран кая мар тултараççĕ.

Çавăн пекех ытти цехсенче ĕçлекенсем те заказсене срокчен пурнăçлаççĕ. Демьяненко юлташ ертсе пыракан цех май уйăхĕнчи ăмăртура ĕç программине 15 кун малтан пурнăçларĕ.

СССР Верховный Совет Президиумĕ «Пур чугунçулсем çинче те çарти пек йĕрке тăвасси çинчен» кăларнă Указ заводри ĕç дисциплинине татах та çирĕплетрĕ. Пĕр цехри çамрăк рабочи Козлов юлташ дисциплинăна пăтăнмасăр ĕçлерĕ, ĕçе кая юлса пынă фактсем те пулкаланă. Хальхи вăхăтра вăл чи лайăх ĕçлекенсенчен пĕри. Кулленхи ĕç нормине 400 процента çити тултарса пырать.

Н. ЕГОРОВА,
Ф. МАЛЫЩКИН.

РАБОЧИСЕМПЕ РАБОТНИЦĂСЕН ПУЛĂШĂВĔ

Шупашкарти пиравăр фабрикинче ĕçлекен рабочисемпе работницăсем тата инженерсемпе техниксем çĕнĕ заема пысăк хавасланăпа çырăнаççĕ. Ĕнер каçхине 7 сехет тĕлне пĕрремĕш сменăсенче заем сарас ĕçе пĕтĕмпех вĕçленĕ. Каçхине 10 сехет тĕлне фабрика коллективĕн 87,6 проценчĕ заема уйăхри ĕçукçин 135 проценчĕ чухлĕ çырăнчĕ.

Парти кандидачĕ Зилова юлташ мастер пулса ĕçлекен пĕрремĕш смена уйăхри ĕçукçин 210 проценчĕ чухлĕ çырăнса илчĕ. Пир тĕртекен фабрикăри инструктор Сеппаткина уйăхра 360 тенкĕ илет, вăл заема 2000 тенкĕлĕх çырăнчĕ. Отечественнăй вăрçă инвалидĕ Богдан юлташ уйăхра 600 тенкĕ илет, вăл та 2000 тенкĕлĕх çырăнчĕ.

РЫБАКОВА,
Партбюро секретарĕ.

Правительство çĕнĕ заем кăларасси çинчен йышăнна постановление республикăри ĕççыннисем патриотла пысăк кăмăлпа кĕтсе илчĕç

Патриотлă пысăк çĕкленÿпе

КАЛИНИНО, июнĕн 4-мĕшĕ. (Телефонпа). Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне çырăнас ĕç районра пысăк çĕкленÿпе пулса пырать. 1942 çулта заема кăларасси çинчен пĕлтернĕ хыççăн малтанхи кун районри колхозниксем 730 пин тенкĕлĕх çырăнса укçине 710 пин тенкĕ хывнă пухнă. Районра пĕтĕмпе малтанхи кун заема 977 пин тенкĕлĕх сарнă пулнă. Кăçал малтанхи кунах заема районра 4 миллион та 334 пин тенкĕлĕх сарса, укçине 3 миллион та 642 пин тенкĕ пухнă. Заем сарас ĕç уйрăмăнах колхозниксем хушшинче хĕрÿллĕн пулса пырать. Районри колхозниксем çĕнĕ заема 4 миллион тенкĕлĕх ытла çырăнчĕç, укçине 3 миллион та 500 тенкĕ хыврĕç. Рабочисемпе служащисем хушшинче çĕнĕ заема 192 пин тенкĕлĕх сарнă. Çапла вара кăçал малтанхи кун заема пĕлтĕрхинчен пилĕк хут ытларах вырнаçтарнă.

Çĕнĕ заема сарас тĕлĕшпе Айкăш ялсоветĕ малта пырать, унта 440 пин тенкĕлĕх сарса укçине те çийĕнчех хывнă. Ялсоветĕнчи «Чăваш Коммуни» колхоз председателĕ И. Капитонов юлташ çĕнĕ заема 30 пин тенкĕлĕх çырăнса укçине те çийĕнчех хыврĕ.

Районри ытти ялсоветĕсенче те çĕнĕ заем ăнăçлăн сарăлать. Хăмăш ялсоветĕнче Иккĕмĕш Военнăй Заема 288 пин тенкĕлĕх, Юнтапа ялсоветĕнче 240 пин тенкĕлĕх, Çавалкасси ялсоветĕнче 250 пин тенкĕлĕх сарса укçине те пухнă. Мăн Явăш ялсоветĕнчи Калинин ячĕпе тăракан колхоз председателĕ, 57 çулхи старик Д. Казаков юлташ (унăн икĕ ывăлĕ Хĕрлĕ Çарта) 27 пин тенкĕлĕх çырăнса укçине те çийĕнчех парса татрĕ. Ярмолка ялсоветĕнче те çĕнĕ заема 350 пин тенкĕлĕх сарса укçине 320 пин тенкĕ пухнă.

Вуншар пин тенкĕлĕх тата ытларах та çырăнакан колхозниксем районра чылай. «Новая жизнь» колхоз председателĕ Д. Угинева 35 пин тенкĕлĕх, фронтовик арăмĕ А. Павлов, бригадир С. Розова, счетовод В. Дмитриев, учетчица М. Захарова юлташсем 15-шер пин тенкĕлĕх, ферма заведующийĕ Ф. Никитина 14 пин тенкĕлĕх çырăннă. «КИМ» колхоз председателĕ Т. Быков юлташ 25 пин тенкĕлĕх çырăнса укçине те хывнă. Çак колхозри бригадирсем пурте 10-шар пин тенкĕлĕх çырăнса укçине те çийĕнчех тÿленĕ.

Районри колхозсенче заемăн процентлă кăларăмне сарас ĕç те пуçланчĕ. Колхозсем процентлă кăларăма 142 пин тенкĕлĕх çырăнса укçине пĕтĕмпех парса татрĕç.

Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемĕ çакăн пек ăнăçлăн сарăлни пирĕн колхозниксемпе колхозницăсем тăван çĕршыва пĕтĕм вăйпа пулăшма тăрăшнине уççăн кăтартса парать.

ИВАНОВ,
Райсовет исполкомĕн председателĕ.
Е. ВОРОБЬЕВ,
Райхаçат редакторĕ.

Юратнă çĕршывăн вăй-хăватне ÿстерме 100.000 тенкĕ паратăп

Гитлерла ирсĕр пусмăрçăсене хирĕç пыракан кĕрешÿре Хĕрлĕ Çара мĕнпур вăйпа пулăшас тесе, эпĕ Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне 100.000 тенкĕлĕх çырăнса илетĕп.

Эпĕ кивçен панă укçа-тенкĕпе тунă хĕçпăшалпа пирĕн мухтавлă воинсем ирсĕр тăшман çине хаяр вут-хĕм тăкĕç, Хĕрлĕ Çар вăйлăн пыра-пыра çапнипе кисреннĕ тата кризиса лекнĕ тăшмана вилĕм шăтăкĕ патне çывхартĕç.

Пирĕн колхозниксемпе колхозницăсем çĕнĕ заема çырăнас ĕçе патриотла вăйлă туйăмпа туса пыраççĕ. Заем тухасси çинчен правительство малтанах пĕлтернĕччĕ. Вăл хыпара хаçатсенче вуласа пĕлнĕ хыççăнах эпир заем çырăнма укçа хатĕрлеме тытăнтăмăр.

Радио хумĕсем çĕнĕ заем тухнă савăнăçлă хыпара пĕтĕм çĕршыв тăрăх хăвăрт салатрĕç. Тăван çĕршывăн çак çĕнĕ мероприятийĕ çинчен илсенех пирĕн колхозниксемпе колхозницăсем митинга пухăнчĕç. Вĕсем пĕр сехет хушшинчех çĕнĕ заема 60.000 тенкĕлĕх çырăнса укçине те çийĕнчех тÿлесе татрĕç. Çĕнĕ заема 1.000 тенкĕрен кая çырăнни пĕр колхозник те пулмарĕ.

А. ПАВЛОВ,
Красноармейски районри колхоз председателĕ.

„50 пин тенкĕлĕх çырăнатăп“

КРАСНОАРМЕЙСКОЕ. (**Хамăр корр.**). Районри ĕççыннисем çĕнĕ заема питĕ хавасăн çырăнаççĕ. МТС-ри трактористсемпе комбайнерсем çĕнĕ заема 520.350 тенкĕлĕх çырăнчĕç. Укçине те çийĕнчех хыврĕç. Стахановец-трактористсем В. Герасимов, В. Гаврилов, С. Михайлов, П. Владимиров юлташсем, кашниех 50-шар пин тенкĕлĕх çырăнса, укçине те çийĕнчех хыврĕç. Гаврилов тракторист çапла каларĕ: «Манăн пилĕк ывăл фронтра çапăçаççĕ. Икĕ ывăл паттăррăн çапăçса вилчĕç. Эпĕ кунта тылра пĕтĕм вăйпа ĕçлесе, фронта ытларах пулăшма тăрăшатăп. Çĕнĕ заема хамăн мĕнпур перекетлесе хăварнă укçа чухлĕ — 50 пин тенкĕлĕх çырăнатăп», терĕ.

Çĕнĕ заема колхозниксемпе колхозницăсем те питĕ хавасăн çырăнаççĕ. Янмурзино колхоз членĕсем пĕр кун хушшинче 300.000 тенкĕлĕх çырăнчĕç. Колхозниксем С. Ильин 25.000 тенкĕлĕх, П. Краснов 25.000 тенкĕлĕх, Тихонова, Васильева, Петров тата ытти колхозниксем те нумайĕшĕ 10-шар пин тенкĕлĕх çырăнса, укçине çийĕнчех хыврĕç.

Çавăн пекех «Победа» колхозăн членĕ Надежда Филиппова та çĕнĕ заема 25.000 тенкĕлĕх çырăнса, укçине те çийĕнчех парса татрĕ.

С ШАДИН

Çĕнтерÿ тумалли заем

ШĂХАСАН. (**Хамăр корр., Телефонпа**). Совет Правительстви «Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне» кăларма йышăннă постановление районри колхозниксем, рабочисемпе служащисем пысăк кăмăлпа ырласа кĕтсе илчĕç. Правительство çĕнĕ заем кăларни çинчен радиопа пĕлтернĕ хыççăнах пур колхозсемпе учрежденисенче те заема пысăк активлăхпа çырăнса илме пуçларĕç. Пĕрремĕш кунах çĕнĕ заем районĕпе 3 миллион та 500 пин тенкĕлĕх сарăлчĕ.

Колхозниксемпе колхозницăсем пысăк активлăх кăтартаççĕ, вуншар пинĕн çырăнса укçине те çийĕнчех тÿлесе татаççĕ. Çĕнĕ заемăн процентлă кăларăмне колхозсемпе промысла артелĕсем нумай пиншар çырăнса илеççĕ.

Ухманти «Победа» колхоз членĕсем çĕнĕ заем çинчен илтеме репродукторумне пухăнчĕç. Правительство пĕлтерĕвне итленĕ хыççăнах, пĕр сехет хушшинче «Победа» колхоз членĕсем çĕнĕ заема 150 пин тенкĕлĕх çырăнса, укçине те çийĕнчех тÿлесе татрĕç. Колхоз активĕ тивĕçлипех пахатĕслĕх кăтартрĕ Колхоз председателĕ коммунист И. Захаров юлташ çĕнĕ заема 16 пин тенкĕлĕх, колхоз председателĕн заместителĕ П. Осипов юлташ 12 пин тенкĕлĕх çырăнса, укçине те çийĕнчех тÿлерĕç. Çĕнĕ заема кашни колхозникпе колхозница пиншар тенкĕрен кая мар çырăнчĕç, укçине пурте çийĕнчех хыврĕç

Атнашри Киров ячĕпе тăракан колхоз председателĕ Васса Степанова юлташ çĕнĕ заема 16 пин тенкĕлĕх. колхоз бухгалтерĕ, отечественнăй вăрçă инвалидĕ Пигальцов юлташ 4 пин тенкĕлĕх çырăнса, укçине пĕр вăхăтрах парса татрĕç. Çĕнĕ заем колхозниксем хушшинче те анлăн сарăлчĕ. Июнĕн 4-мĕшĕнчех кунта çĕнĕ заема 165 пин тенкĕлĕх çырăнса укçине пĕтĕмĕшпех хывнă.

Ямашри «Ударник» колхоз председателĕ Е. Филиппов юлташ çĕнĕ заема 13 пин Енĕшри Максим Горький ячĕпе тăракан колхоз председателĕ С. Афанасьев юлташ 15 пин, Уйкас Кипекри Тельман ячĕпе тăракан колхоз председателĕ отечественнăй вăрçă участникĕ Ф. Тихонов юлташ 10 пин, Калиновкăри Калинин ячĕпе тăракан колхоз председателĕ Татьяна Егорова юлташ 8 пин тенкĕлĕх çырăнса илчĕç, укçисене вĕсем çийĕнчех парса татрĕç.

«Березовка» колхоз членĕ Афанасьев юлташ çĕнĕ заема 10 пин тенкĕлĕх çырăнса митингра çапла каларĕ:

— Государствăн 1943 çулхи военнăй заемне çырăнса эпир гитлерла захватчиксене хăвăртрах пĕтерсе тăкма Хĕрлĕ Çара пулăшатпăр. Фронта пирĕн пур енлĕн те активлăн пулăшса тăмалла.

Июнĕн 4-мĕшĕнче государствăн çĕнĕ заемне районра пурĕ 2680 ĕççыни çырăнса илчĕ

В. ВЕСЕЛОВ.

Икĕ-виçĕ уйăхри ĕçукçи чухлĕ çырăнаççĕ

Якунин юлташ главнăй инженер пулса ĕçлекен завод коллективĕ Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемĕ тухни çинчен радио тăрăх пĕлтернĕ хыççăнах пĕр харăссăн çырăнма тытăнчĕ. Пурте пекех икĕ-виçĕ уйăхри ĕçукçи чухлĕ çырăнаççĕ. Партбюро секретарĕ 1.600 тенкĕлĕх çырăнса укçине çийĕнчех пачĕ. Пожарник Матвеев юлташ тăватă уйăхри ĕçукçи чухлĕ, фронтовик арăмĕсем Кушнерпа Печеркина юлташсем икĕ уйăхри ĕçукçи чухлĕ çырăнчĕç.

ОГОРОДНИКОВА.

Малтанхи кун итогĕсем

Çĕнĕ заема кăларни çинчен радио итленĕ хыççăнах хуласемпе колх сенче заема çырăнса илес ĕç анл сарăлса кайрĕ. Государствăн Икк мĕш Военнăй Заемне çырăнса ил ĕç пысăк çĕкленÿпе пулса пыра вăл пирĕн ĕççыннисем тăван çĕршы чĕререн юратса тăнине уççăн кăта са парать.

Ĕнер, СССР Совнаркомĕ çĕнĕ за кăларасси çинчен йышăннă постановление радиопа пĕлтернĕ кун, республикăра çĕнĕ заема 95 миллион та 836 пин тенкĕлĕх çырăнса илнĕ, вĕсенчен 50 миллион тенкĕ ытла укçине те пухнă.

Республика столицинче—Шупашкарта кун вĕçленнĕ тĕле ĕççыннисем çĕнĕ заема 7.347 пин тенкĕлĕх çырăннă. Заем Довгаль тата Ярославцева юлташсем комсод председателĕсем пулса ĕçлекен заводсенче, электростанци строительствинче, мехлесопунктра, пиравăр тата чăлха фабрикисенче уйрăмах ăнăçлă сарăлать.

Калинино районĕнче Иккĕмĕш Военнăй Заема вырнаçтарас ĕç питех те организованно пулса пырать, унта бюджетра пăхнинчен икĕ хут ытларах укçа пухнă та ĕнтĕ. Заем çавăн пекех Красноармейски, Вăрнар, Шăхасан, Октябрьски районсенче те ăнă сарăлать. Вăл районсенче çĕнĕ бюджетпа пăхнинчен чылай ирт сарса укçине те нумай пухнă.

Çĕнĕ заема çырăнса илес ĕç малалла пырать

Кашни колхозник заем туянать

СĔНТĔР, июнĕн 4-мĕшĕ. (**Телефонпа**). Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне районри ĕççыннисем хавхаланса пулман çĕкленÿпе çырăнаççĕ. Пушкăрт ялсоветĕнчи «Новый путь» колхоз колхозникĕсем çĕнĕ заем тухни çинчен пĕлсенех ăна пысăк хавасланăпа çырăнма тытăнчĕç. Кĕске вăхăт хушшинчех вĕсем отечественнăй аслă вăрçăн иккĕмĕш заемĕн облигацийĕсене 200.000 тенкĕлĕх çырăнчĕç. Заем укçине çийĕнчех пухса пĕтерчĕç.

Çĕнĕ заема вырнаçтарас ĕçре колхоз активĕ лайăх пример кăтартрĕ. Колхоз председателĕ Григорий Михайлович Гаврилов заема 20.000 тенкĕлĕх, парторганизаци секретарĕ Алексей Федорович Кириллов, ВЛКСМ пуçламăшĕн организацин секретарĕ Федор Ванюшкин, виççĕмĕш бригадăн бригадирĕ Васса Галошина кашниех 10-шар пин тенкĕлĕх çырăнса, укçине те çийĕнчех тÿлесе татрĕç. Ку колхозра заем облигацийĕсене 3—4-шар пин тенкĕрен кая çырăнни пĕр колхозник те пулмарĕ.

Сĕнтĕр ялсоветĕнчи пур колхозсенче те савăнăçлă митингсем пулса иртрĕç. Колхозниксем укçа илсех пынă. Ялсоветри колхозсенче пĕр сехет хушшинчех çĕнĕ заема 198.000 тенкĕлĕх вырнаçтарса, укçине те пĕтĕмĕшпех пухса пĕтерне.

«Ударник», Чкалов ячĕпе тăракан колхозсен председателĕсем кашниех государствăна 10-шар пин тенкĕ укçа кивçен пачĕç. «Новый путь» колхозри колхозницăсем—фронтовик арăмĕсем А. Белова çĕнĕ заема 6.000 тенкĕлĕх, Анна Адамова 5.000 тенкĕлĕх çырăнчĕç, укçине те пĕтĕмĕшпех тÿлесе татрĕç.

— Манăн виçĕ ывăлăм фронтра. Эпĕ вĕсене вăрçăн йывăр çулне хăвăртрах утса тухма пулăшасшăн. Ылханлă тăшмана хăвăртрах пĕтерес тесе, çĕнĕ заемăн облигацийĕсене кашни ывăлшăн пиншер тенкĕлĕх илетĕп, —тет «Ударник» колхозри 45 çулти колхозница Перасковья Кожевникова. Заем уполномоченнăйне 3.000 тенкĕ укçа кăларса парса. «Ударник» колхозра заема 1.000 тенкĕрен кая çырăнни пĕр çын та çук.

А. СОЛОВЬЕВ

Ĕçукçин 150 проценчĕ чухлĕ

Эпĕ производствăра ĕçлеме пуçланăранпа ĕç нормине 100 процентран кая нихăçан та тултарман. Халĕ яланах 200 процент тултарса пыратăп, тăван çĕршывăн вăй-хăватне тĕреклетессишĕн ĕçлетĕп. Паян оборона заемне уйăхри ĕç укçин 150 проценчĕ чухлĕ çырăнса илетĕп. Çапла тунипе эпĕ тăван çĕршыва пулăшатăп, хампа пĕрлех хамăрăн Хĕрлĕ Çарăн вăйне ÿстеретĕп.

Эпĕ 1933 çултанпа заем облигацийĕсене пурĕ 5.700 тенкĕлĕх çырăнса илнĕ. Вĕсемпе 3.075 тенкĕ выляса илнĕ.

Эпĕ хампа пĕр цехра ĕçлекен рабочисене çĕнĕ заема пĕр уйăхри ĕçукçинчен кая мар çырăнса илме сĕнетĕп.

Н. СИДОРОВ,
Якунин юлташ главнăй инженер пулса ĕçлекен заводри рабочи.

Совет Информаци Бюровĕнчен

Июнĕн 3-мĕшĕнчи каçхи пĕлтерӳ

Июнĕн 3-мĕшĕнче Кубань тавралăхĕнче, Новороссийскран çурçĕр-хĕвелтухăçнерехре, çапăçусем пынă. Фронтăн ытти участокĕсенче палăрмалла улшăнусем пулман.

Хура тинĕсре пирĕн карапсем тăшманăн подводнăй лодкине тата танкерне путарнă.

Баренц тинĕсĕнче пирĕн карапсемпе авиаци тăшманăн транспортне, тральщикне тата хуралта çӳрекен 2 катерне путарнă.

* * *

Июнĕн 2-мĕшĕнче пирĕн авиаци чаçĕсем фронтăн тĕрлĕ участокĕсенче нимĕçсен 6 танкĕнчен кая мар тата войскăсемпе грузсем тиенĕ 50 автомашинине ытла пĕтерсе тăкнă е сиенленĕ, боеприпассемпе горючи темиçе складне сирпĕнтерсе янă, артиллерин батарейине пусарса лартнă. Финн алăвĕнче тăшманăн транспорчĕпе буксирне путарнă.

* * *

Хĕвеланăç фронтĕнче пирĕн чаçсем тăшманăн асăрханă огневой точкисене тата тăшман çыннисем пухăнса тăнă вырăнсене пенĕ. Нимĕç салтакĕсемпе офицерĕсен пĕр рота таран вĕлерсе пĕтернĕ, 2 оруди, 14 пулемет пĕтерсе тăкнă, 6 наблюдательнăй пункта тата 3 блиндажа ишĕлтернĕ. Лейтенант Киреев юлташ ертсе пыракан разведчиксен отрячĕ тăшманăн тĕреклетнĕ пунктне атакăланă. Совет боецĕсем 100 гитлеровец таран пĕтерсе тăкнă, унтан темиçе пулемет тытса илсе, йĕркеллĕн хăйсен чаçне таврăннă.

* * *

Калинин фронтĕнчи пĕр участокра пирĕн подразделенисем тăшманăн вăйлă тĕреклетнĕ позицийĕсене атакăланă. Пирĕн боецсем 13 дзот, 9 блиндаж, 13 пулемет, 3 миномет, боеприпассен складне тата япаласен складне пĕтерсе тăкнă. Çав çапăçура нимĕçсен 200 салтакпа офицер таран вилнĕ е аманнă. Пирĕннисем трофейсем тытса илнĕ тата темиçе çынна тыткăна илнĕ.

* * *

Лисичанск районĕнче нимĕçсен разведка тăвакан отрячĕ Çурçĕр Донецăн сулахай енне лодкăсемпе каçма хăтланнă. Лодкăсем юханшыв варрине çитсен, пирĕн боецсем, пăшалсемпе тата пулеметсемпе персе, гитлеровецсене пурне те пĕтерсе тăкнă.

* * *

Дон çинчи Ростовран хĕвеланăçнерехре пирĕн чаçсем артиллерин 2 батарейине пĕтерсе тăкнă, 3 блиндажа арканнă, тăшман пехотине пĕр батальон таран салатса янă, пĕр пайне пĕтерсе тăкнă. Пĕр артиллери подразделенийĕ тăшман обозĕ çине сасартăк вăйлăн персе илнĕ. Грузсем тиенĕ 20 лава çĕмĕрнĕ. Снайпер узбек Усман Халиков май уйăхĕнче 12 нимĕçе вĕлернĕ.

* * *

Карели фронтĕнче Сологуб юлташ командир пулса тăракан чаçри боецсем, артиллери кĕске вăхăт хушши персе тăнă хыççăн, пĕр высотăна хӳтĕлесе тăракан белофиннсене атакăланă. Кĕтмен çĕртен пенипе тăшман хирĕç тăрайман. Çĕнĕ вăйсем илсе пырсан, хăйсен çухатнă позицийĕсене каялла таврăс тесе, белофиннсем 11 хут контратака тунă. Вĕсен пур контратакисене те сирсе янă, вĕсене пысăк çухатусем тӳстернĕ.

* * *

Украинăри районсенчен пĕринче кĕрешекен партизансен отрячĕ чугунçул станцине хăюллăн тапăннă. Партизансем, станци хуралне вĕлерсе пĕтерсе, водокачкăна, 5 стрелкăна тата гитлеровецсем нумаях пулмасть юсанă чугунçул кĕперне сирпĕнтерсе янă. Партизансен «За победу» ятлă отрядĕнчи подрывниксем икĕ эрне хушшинче нимĕçсен 6 çар эшелонне сирпĕнтерсе янă. 6 паровоз, боеприпассемпе хĕçпăшалсем тата продовольстви тиенĕ 50 вагон тата бензин тултарнă 4 цистерна çĕмĕрĕлнĕ.

* * *

Дани патриочĕсем Оргусра нимĕçсен 2 авторемонтнăй мастерскойне сирпĕнтерсе янă. Копенгаген çывăхĕнче нимĕçсен çар грузĕсем тиенĕ 2 баржине путарнă. Оденсе районĕнче патриотсем тăшман склачĕсене вут тивертнĕ. Нимĕçсен фашистла оккупанчĕсене чылай пысăк сиен кӳнĕ.

Пирĕн авиаци Киевпа Рославль чугунçул узелĕсене тапăнни

Июнĕн 3-мĕшĕ ырам тенĕ чух çĕрле пирĕн инçете вĕçекен авиацин пысăк пайĕсем Киевпа Рославль чугунçул узелĕсене тапăннă. Пирĕн самолетсем çав узелсенче тăшманăн чугунçул эшелонĕсемпе склачĕсем çине бомбăсем пăрахнă.

Бомбăсем пăрахнипе пула чугунçул эшелонĕсем нумай çĕмĕрĕлсе пĕтнĕ е çунса кайнă тата вăйлă взрывсем пулнă. Пирĕн летчиксем чугунçул линийĕсем çинче тата Киеври складсен районĕнче уйрăмах вăйлă пушарсем тухнине курнă. Çав пушарсенче питех те вăйлă взрывсем пулнă.

Пирĕн самолетсем, иккĕшнисĕр пуçне, пурте хăйсен базисене таврăннă.

Июнĕн 2-мĕшĕнче нимĕç самолечĕсем Курска тапăнни çинчен хушса пĕлтерни

Малтанлăха илнĕ тулли мар данныйсем тăрăх, эпир çапла пĕлтернĕччĕ: июнĕн 2-мĕшĕнче нимĕç самолечĕсем Курска тапăннă чухне пирĕн авиаципе зенитнăй артиллери 123 нимĕç самолетне пĕтерсе тăкнă, тенĕччĕ. Тĕплĕ данныйсем тăрăх, ĕç чăннипе çапла пулнă: Курск районĕнче пирĕн летчиксем сывлăшри çапăçусенче 114 нимĕç самолетне персе ӳкернĕ. Тата, унсăр пуçне, зенитнăй артиллери 48 нимĕç самолетне пĕтерсе тăкнă. Çапла ĕнтĕ, Курск районĕнче июнĕн 2-мĕшĕнче кун каçа тăшманăн, малтан пĕлтернĕ пек 123 самолет мар, 162 самолет пĕтерсе тăкнă. 62 нимĕç летчикне тыткăна илнĕ.

Пирĕн малтан пĕлтернĕ пек 30 самолет мар, 27 самолет пĕтнĕ. Пĕтнĕ шутлă тесе шутланă 3 самолет каярахпа хăйсен базисене таврăннă.

ЧĂВАШ ЧĔЛХИПЕ КОНЦЕРТ ПАТĂМĂР

Чăваш искусстви фронтра та пурăнать. Пирĕн чаçра музыкантсем, артистсем, поэтсем пур. Эпир, чăваш ачисен ушкăнĕ, хамăрăн тăван искусствăна ытти халăхсен ывăлĕсене кăтартса паратпăр. Эпĕ ертсе пынипе хамăр чаçра тата ытти чаçсенче эпир чăвашла 11 концерт патăмăр. Концерт программине инсценировкăсем (хĕрӳллĕ çапăçусен эпизочĕсене), чăваш сăвви-юррисене кĕртрĕмĕр.

Г. МЫТИКОВ.

Республика уйхирĕсенче

Чăваш республикинчи колхозсем çураки планне 100,1 процент тултарчĕç

Чăваш республикинчи колхозсем çураки планне кăçал иртнĕ çулхинчен 12 кун маларах тултарчĕç, июнĕн 1-мĕшĕ тĕлне вĕсем ăна 100,1 процент пурнăçларĕç. Чылай районсем кăçал çуракине вăхăтра тата пысăк пахалăхпа акса хăварчĕç. Республикăри 28 районран улттăшĕ — Çĕмĕрле, Пăрачкав, Вăрмар, Куславкка, Канаш тата Улатăр районĕсем çураки планне халĕ те вĕçне çитиех пурнăçлама пултараймарĕç. Ку районсенчи руководительсем хăйсене ĕçре кăтартаймарĕç.

Республика çĕрулми лартмалли плана июнĕн 1-мĕшĕ тĕле 97,8 процент, пахча-çимĕç акмалли плана 68,2 процент тултарнă. Республикăра 8 районра кантăр акса пĕтернĕ. Анчах кантăр тата йĕтĕн акас ĕç халĕ юлса пыни курăнать-ха. Çак культурăсене акмалли лайăх вăхăт иртсе пырать пулсан та, кантăра эпир халĕ 92 процент, йĕтĕне 76,2 процент çеç акнă. Йĕтĕн акас тĕлĕшпе Шăмăршă районĕнчи колхозсем паха тĕслĕх кăтартаççĕ, вăл район плана 122 процент чухлĕ тултарнă.

Çавăн пекех махорка калчине тăпра çине куçарса лартас ĕçпе те васкасах ĕçлени кирлĕ. Халлĕхе питех сахал лартнă-ха. Республикипе те 729 гектар çеç махорка лартнă. Çак ĕçпе уйрăмăках Красноармейски районри колхозсем кая юлса пыраççĕ.

Тылра та фронтри пек ĕçлет

Иван Димитриев юлташа ял-йышсем ăшшăн кĕтсе илчĕç. Вăл гитлерла захватчиксене хирĕç паттăррăн çапăçса аманнă. Ирĕклĕхпе чыслăхшăн кĕрешнĕ çĕрте вăл вăйне те, юнне те шеллемен. Колхозниксемпе колхозницăсем ăна бригадира суйларĕç.

Колхозниксем шанчăкне Иван Димитриев та тулса илчĕ. Бригадăн ĕçне часах алла илсе колхозра фронтри хастарлăхпа ĕçлеме тытăнчĕ. Тăван çĕршывăн хаяр çапăçусенче пулса çирĕпленнĕскер, вăл колхозниксем хушшинче ăнлантарулла ĕçе анлăн сарчĕ, бригадăн ĕçне тĕпренех çĕнетрĕ. Вăл колхозниксене пĕр çын пек пулса пысăк çĕкленӳпе ĕçлеме хавхалантарчĕ.

Çуракинче пур ĕçре те колхозри ытти бригадăсенчен малта пычĕ. Кашни колхозникпе колхозница пĕтĕм вăйпа ĕçлерĕ. Тырă акакан Д. Иванов юлташ кулленех нормăна 150—170 процент тултарса пычĕ. Вăл 8 кун хушшинче 34 ĕçкунĕ турĕ. А. Васильева, М. Павлова, М. Казанкина сухаçăсем те нормăна 180-шар процент тултарса ĕçлерĕç. Вĕсем çураки вăхăтĕнче 25—30-шар ĕçкунĕ тума пултарчĕç.

Бригада пахча-çимĕçсем лартас тĕлĕшпе те ытти бригадăсенчен малта тухрĕ. Бригадăра кăçал 60—70-шер ĕçкунĕ тунă колхозниксем нумай. Вĕсем — бригадирăн активĕ. Акă М. Казанкина кăçал икĕ уйăх хушшинче 69 ĕçкунĕ, А. Яковлева — 73, В. Гаврилова—62, Т. Герасимова — 54 ĕçкунĕ тунă. Вĕсен упăшкисем, ывăлĕсем, пиччĕшĕсем отечественнăй вăрçă фрончĕсенче нимĕç захватчикĕсене хирĕç çапăçаççĕ.

Сталин ячĕпе тăракан колхозăн правленийĕ стахановецсен ĕçне пысăк хак парать. Иван Димитриев юлташ ертсе пыракан 2-мĕш бригадăран 4 колхознике премин панă.

Бригадăн 13 лаша. Конюхсем лайăх пăхнипе вĕсем çураки вăхăтĕнче йывăр ĕçлерĕç пулсан та, начарланмарĕç. Халĕ вĕсемпе хĕрсех уя тислĕк кăлараççĕ.

В. ВЕСЕЛОВ.

ШĂХАСАН, (хамăр корр.).

Çулйĕрсене юсас ĕç ăнăçлăн пырать

ЕТĔРНЕ, июнĕн 4-мĕшĕ. (Телефонпа). Районри колхозсем çулйĕрсене юсас енĕпе пыракан уйăхлăха активлăн хутшăнчĕç. Çулйĕр ĕçĕнче 445 çын ĕçлемелле пулсан, паянхи куна 612 çын пĕр татăлмасăр ĕçлеççĕ. Вăл хисепре 213-шĕ лашапа ĕçлекенсем. Район кулленхи задание 120—130 процент тултарса пырать. Çак уйăхлăхра уйрăмăнах „Социализм çулĕпе", Чурашри тата Никольскри колхозсем кăтартуллăн ĕçлеççĕ. Вĕсем кашни ĕç заданине 200 процента çити тултараççĕ.

А. Сомов,
ВКП(б) райкомĕн секретарĕ.

ХУЛАРИ ПРОМЫСЛА КООПЕРАЦИ АКТИВĔН ПУХĂВĔ

Июнĕн 3-мĕшĕнче Шупашкар хулинчи промысла коопераци активĕн пухăвĕ пулса иртрĕ. Пухура хулари промысла кооперацийĕн 1943 çулхи ĕçĕсен итогĕсем çинчен РСФСР Совнаркомĕ çумĕнчи промысла коопераци управленийĕн Чăваш республикинчи уполномоченнăйĕ А. С. Степанов юлташ доклад туса пачĕ.

Хулари промысла кооперацийĕн артелĕсем, вăрçăн йывăр условийĕсене пăхмасăрах, производство программине ăнăçлăн тултарса пычĕç,—тет докладчик.—„Пекарь", „Вышивка", „Кооператор" артельсем май умĕнхи социализмлă ăмăртура мала тухса, хăйсем çине малашне татах та лайăхрах ĕçлеме татăклă обязательствăсем илчĕç.

Прениере артель председателĕсемпе работникĕсем тухса каларĕç. Вĕсем пурте Мускаври промкоопераци работникĕсем РСФСР-ти промысла кооперацийĕн мĕнпур работникĕсене чĕнсе каланине хапăл туса йышăннине палăртаççĕ.

„Пекарь" артелĕн председателĕ Муришкин юлташ, вĕсен артелĕ Мускаври промкоопераци работникĕсем чĕнсе калани çине ответлесе, çакăн пек обязательствăсем илни çинчен пĕлтерчĕ. 1943 çулăн малтанхи çурçул планне июнĕн 20-мĕшĕ тĕлне пурнăçласа, ĕç тухăçлăхне 4 процент ӳстермелле. Продукцин хăйне ларакан хакне 3 процент чухлĕ чакармалла. Тăхăнмалли тумтирсем юсамалли пĕр мастерской уçмалла. Çавăн пекех „Кожупряжь" артелĕн председателĕ Плетнева юлташ та артель коллективĕ 1943 çулта хастарлăн ĕçленине палăртса, малалла артель тата тухăçлăрах ĕçлессине шантарчĕ. Артель çурçул планне июнĕн 20-мĕшĕ тĕлне пурнăçласа, ĕç тухăçлăхне 5 процент ӳстерме, продукцин хăйне ларакан хакне 2 процент чакарма пулать. Тухса калаçакан юлташсем кашниех хăйсем çине татăклă обязательствăсем илчĕç. Июнь уйăхĕнче тата лайăхрах ĕçлеме пулчĕç.

Пухура хăшпĕр промысла кооперацисем начар ĕçленине палăртрĕç. Тĕслĕхрен, „Металлист" (председателĕ Белов), „Утильсырье" (председателĕ Андреев), тата ытти артельсем производство планне уйăхсеренех пурнăçласа пыраймаççĕ.

Юлашкинчен хулари промысла коопераци активĕн пухăвĕ сӳтсе явнă ыйту тăрăх татăклă решени йышăнса хăварчĕ.

Ют çĕршывсенче

СОЮЗНИКСЕН АВИАЦИЙĔН ĔÇĔСЕМ

ЛОНДОН, июнĕн 3-мĕшĕ. (ТАСС). Англин авиаци министрĕн заместителĕ Бальфур общинăсен палатинче çапла каланă: Англи бомбардировщикĕсем тоннăна ятăн бомба пăрахнă. Германие малалла çавăн пек «тавар» ытларах тăратассине эпир ĕненсе тăратпăр», тенĕ Бальфур.

Информаци министерстви пĕлтернĕ тăрăх, тăшманăн май уйăхĕнче Англи çинче 50 самолет, Хĕвеланăç Европа çинче 282 машина пĕтнĕ. Союзниксен Англи çинче çухатусем пулман, Хĕвеланăç Европа çинче Англин 316 самолет, Америкăн 86 самолет пĕтнĕ. Вăтаçĕр тинĕс фронтĕнчи вăрçăра Италипе Германи авиацин 371 самолет пĕтнĕ, союзниксен 113 самолет пĕтнĕ.

ЛОНДОН, июнĕн 3-мĕшĕ. (ТАСС). Авиаци министерстви пĕлтернĕ тăрăх, ĕнер Англи самолечĕсем Çурçĕр Францире Бельгире паровозсемпе баржăсене атакăланă. Голланди çыранĕсем çывăхĕнче тăшманăн хĕçпăшалланнă пĕр тральщикне пĕтерсе тăкнă, хĕçпăшалланнă 3 тральщикне сиенленĕ.

Ĕнер ирхине Германи самолечĕсем Хĕвелтухăç Англин çыранĕсем çывăхĕнче темиçе пункт çине бомбăсем пăрахнă. Вилнисемпе аманнисем пур.

Вăтаçĕр тинĕс бассейнĕнче союзниксен авиацийĕ Сардинипе Пантеллери утравĕсене атакăланă. Эгей тинĕсĕнче тăшманăн парусла çӳрекен 2 судине шыва путарнă.

Халĕ паллă пулса тăнă тăрăх, Тунис, Бизерта тата Бон сăмсахĕ районĕсенче 558 самолетпа вĕсем валли тунă уйрăм пайсене тупнă. Çав 558 самолетран 433 самолечĕ нимĕçсен, 125 самолечĕ итальянецсен пулнă.

Японипе Китай вăрçи

Китай командованийĕ кăларнă коммюникере çапла каланă: Хубэй провинцин кăнтăр пайĕнче Китай çарĕсем японецсен Юян-гуаньрен каялла чакакан 13-мĕш дивизине хӳтĕлесе пыракан хĕçпăшаллă вăйĕсене çавăрса илсе пĕтерсе тăкнă. Китай çарĕсем çар материалĕсем нумай тытса илнĕ. Япони çарĕсен Ичанран хĕвеланăçнерехре тăрса юлнă пайĕсене пĕтерсе тăкнă. Юян-гуаньрен 30 миля кăнтăр-хĕвеланăçнелле хăвса кайнă. Япони çарĕсене çавăрса илнĕ, халĕ вĕсене пĕтерсе тăкас тĕлĕшпе çапăçаççĕ. Япони авиацийĕн ĕçĕсем ку секторта питех те вăйсăрланнă. (ТАСС, июнĕн 2-мĕшĕ).

Китай командованийĕ пĕлтернĕ тăрăх, Хубэй провинцин хĕвеланăçĕнчи пайĕнче Китай çарĕсем японецсене халĕ хĕссе хăваласа пыраççĕ. Китай çарĕсем Чаньян хулине йăлтах çавăрса илнĕ, халĕ хулана атакăлама пуçланă. Ичанран çурçĕр-хĕвелтухăçнерехре Китай çарĕсем халăх пурăнакан нумай пунктсене тытса илнĕ.

Шаньдун провинцин кăнтăр пайĕнче 2 эрне хушшинче 5.000 японеца вĕлерсе тăкнă е амантнă. Халĕ вăл района тăшмантан тасатса пĕтерес ĕç пырать.

Хунань провинцин çурçĕр пайĕнче Китай çарĕсем Лисяньрен çурçĕртерехре 3 хула йышăнса илнĕ. Японецсен каялла чакакан чаçĕсене çавăрса илнĕ те пĕтĕмĕшпе тенĕ пекех пĕтерсе тăкнă. Китаецсем çар снаряженийĕ нумай тытса илнĕ. (ТАСС, июнĕн 3-мĕшĕ).

КĔСКЕН

▲ Виши «правительстви» 1920, 1921 тата 1922 çулсенче çуралнă мĕнпур çамрăк французсене Германие ĕçлеме ямалли мобилизацилесси çинчен распоряжени пичетлесе кăларнă.

▲ Германи бомбардировщикĕсем Черногорин никам хӳтĕлемен тăватă хулине, вăл шутра Субботицăна та, пĕтĕмпех аркатса тăкнă. (ТАСС).

НЬЮ-ЙОРКРА АМЕРИКĂПА СОВЕТ СОЮЗĔН ÇАР ВЫСТАВКИ УÇĂЛНА

НЬЮ ЙОРК, июнĕн 3-мĕшĕ. (ТАСС). Америкăпа Совет Союз туслăхĕн Наци Совечĕ пуçарнипе Нью-Йоркри наукăпа промышленность çуртĕнче **„Америкăпа Совет Союзĕн çар выставки"** уçăлнă. Выставкăна организацилеме США-н çар министерстви, хĕçпăшала кивçен е аренда йĕркипе памалли закона пурнăçа кĕртсе тăракан управлени, вăрçă информаци бюровĕ тата Америкăпа Совет Союз туслăхĕн Совечĕ нумай пулăшнă.

Выставкăра Совет Союзĕн тата Америкăри Пĕрлешӳллĕ Штатсен çитĕнĕвĕсене кăтартакан фотографисем нумай, çавăн пекех тата Совет Союзĕпе Америка культура тĕлĕшпе пĕр-пĕрне пулăшса ĕçлесе пынине кăтартакан фотографисем нумай.

Выставка 6 эрне хушши пырать. Ăна уçнă çĕре Америкăри Пĕрлешӳллĕ Штатсен 300 паллă деятелĕ ытла пухăннă. Америкăри Пĕрлешӳллĕ Штатсен вице-президенчĕ Уоллес выставкăна уçнă тĕле ырă сунса салам янă. Унта çапла каланă: „Икĕ çĕршывран пĕри тăвакан ĕçсене тепĕр çĕршывĕ хисеплес никĕс çинче ӳсекен Америкăпа Совет Союз туслăхĕн кашни палăрăмĕ çине пирĕн тимлĕн çавăрăнса пăхмалла. Çак выставка икĕ союзник демократи çĕнтерĕвне пурнăçа кĕртес ĕçе пĕрлешсе тунине уççăнах кăтартать. Пирĕн союзлă икĕ çĕршыв ытти пĕрлешӳллĕ нацисемпе пĕрле çакăн пекех ăнăçлăн тулли те тĕрĕс мир туса хучăр".

Выставка уçнă чухне тата çаксем ырă сунса сăмах тухса каланă: государство департаменчĕн представителĕ Гендерсон, США-н хĕвелтухăç районне сывлăшран тапăнасран сыхлакан оборона начальникĕ генерал-майор Ярман, хĕçпăшала кивçен е аренда йĕркипе памалли закона пурнăçа кĕртсе пыракан Уполномоченнăйăн заместителĕ Юнг, вăрçă информаци бюровĕн Америка отделĕн руководителĕ Коулес.

АЛЖИРТА ФРАНЦУЗ НАЦИНЕ ИРĔКЕ КĂЛАРАКАН КОМИТЕТ ТУНА

ЛОНДОН, июнĕн 3-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, де Голль генерал пресс-конференцире çапла каланă: паян ирхине француз нацине ирĕке кăларакан комитет тунă. Комитета çаксем кĕреççĕ: Жиропа де Голль генералсем, вĕсем комитет председателĕсем пулса ĕçлеççĕ, тата Жорж генерал, Катру генерал, Массильи, Андре Филип, Жан Монне. Союзниксен çарĕсем Франци территорине пырса кĕрсен, Комитет Францири администрацилле управление хăй аллине илет. Жиропа де Голль хушшинче пыракан калаçура Жиро генерал Францин главнокомандующийĕ пулса тăрса мĕнле вырăн йышăнмалли çинчен калаçса татăлман-ха.

Де Голль генерал каланă тăрăх, ирĕке кăларакан комитет составĕ каярахпа йышлăланмалла, анчах вăл халĕ те французсен тĕп влаçĕ пулса тăрать ĕнтĕ, унăн прави французсен тăшмантан тасатса ирĕке кăларнă пур территорийĕсене те саралать, французсен хĕçпăшалланнă вăйĕсене пурне те вăл тытса тăрать. Французсен пĕтĕм тĕнчери интересĕсене çак комитет хӳтĕлесе тăрать, французсем мĕн вăй пур таран çак вăрçа хутшăнса кĕрешес ĕçе те çак комитетах тăвать.

КАТРУ ГЕНЕРАЛ—АЛЖИР ГЕНЕРАЛ-ГУБЕРНАТОРĔ

ЛОНДОН, июнĕн 3-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Катру генерала Алжир генерал-губернаторĕ пулма уйăрса лартнă.

Кашни патриот çĕнĕ заема çыранать

Ĕнер, каçхине 5 сехетре, пĕтĕм çĕршыв радио тăрăх Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне кăларни çинчен пĕлтернине тата ССР Союзĕн Финанс Халăх Комиссарĕ А. Г. Зверев юлташ тухса каланине питех те пысăк савăнăçпа итлерĕ.

Пирĕн çĕршыври ĕççыннисем çĕнĕ заем тухасси çинчен икĕ уйăх маларах пĕлчĕç. Анчах вĕсем заем хăш кун тухассине пĕлменччĕ. Халĕ çав тахçантанпах кĕтнĕ кун çитрĕ. Рабочисемпе работницăсем, учительсем, агрономсем, врачсем, инженерсемпе техниксем, пĕтĕм совет интеллигенцийĕ, колхозниксемпе колхозницăсем, трактористсемпе трактористкăсем, предприятисенче тата учрежденисенче ĕçлекенсем, ылханлă тăшмана хирĕç паттăрлăн кĕрешме хатĕрленсе, çĕнĕ заема пысăк савăнăçпа çыранаççĕ, тăван çĕршыв умĕнчи хăйсен патриотла тивĕçне чыслăн пурнăçлаççĕ.

Йăлтах фронт валли! Йăлтах тăшмана çĕмĕрсе тăкма! Йăлтах çĕнтерӳ тума! — партипе правительствăн çак чĕнĕвĕсем мĕнпур ĕççыннисене Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне çыранас ĕçе активлăн хутшăнма, заема вырнаçтарас ĕçе тӳрремĕнех хутшăнса ĕçлеме чĕнеççĕ. «Фронт валли эсĕ мĕн турăн?» — тесе ыйтни çине Совет çыннисем: «Тăшмана аркатса тăкассишĕн тӳрĕ кăмăлпа ĕçлетĕп, государствăна халĕ уйăхри е уйăх çурăри ĕçукçине кивçен паратăп», тесе ответлеççĕ. Заема уйăхри е уйăх çурăри ĕçукçи чухлĕ çыранакансем йышлăн пулĕç, вĕсем государство ирттерекен çак пысăк ĕçе ăнăçлăн ирттерме пулăшĕç.

Колхозниксемпе колхозницăсем çав ыйту çине çапла ответлĕç: «Эпир хамăр перекетлесе усранă укçапа пĕр пайне танксемпе самолетсем тунă çĕре патăмăр. Кунсăр пуçне çĕнĕ заемăн облигацийĕсене 50.000 е 100.000 тенкĕлĕх илсе укçине те çийĕнчех тӳлерĕмĕр», тейĕç.

Халăх хăй перекетлесе усранă укçа-тенкĕне танксемпе самолетсем тума чылай пачĕ. Саратов облаçĕнчи Ново-Покровски районĕнчи Ферапонт Петрович Головатый колхозникĕн пуçарăвĕ хыççăн ку ĕçе пирĕн республикăри ĕççыннисем те пысăк çĕкленӳпе хутшăнчĕç. Танксемпе самолетсем тума 50-шар пин, 100-шер пин тенкĕ хыврĕç. Колхоз председателĕсен Михаил Владимирович Дубровинăн, Минаевăн, колхозниксен Андрей Михайлович Сарсковăн, Андрей Федорович Пугачевăн тата ыттисен ячĕсем халăхăн чĕринче ĕмĕр-ĕмĕр çуталса тăрĕç. Колхозник Андрей Михайлович Сарсков хăй укçипе пирĕн паттăр земляк Совет Союзĕн Геройĕ Ф. Н. Орлов валли самолет туянчĕ. Михаил Владимирович Дубровин хăйĕн ывăлне-летчика боевой самолет илсе пачĕ. Пăрачкав районĕнчи Молотов ячĕпе тăракан колхоз членĕ 63 çулхи Андрей Федорович Пугачев танксен колоннине тума 110.000 тенкĕ укçа пачĕ.

Совет интеллигенцийĕ, трактористсемпе çар çыннисен çемйисем те çак ĕç валли чылай укçа хыврĕç. Çак патриотла ĕçе хутшăнса, вĕсем пурте пĕр тĕллев тытнă. Çав тĕллев вăл — фашистла çĕлен-калтасене хăвăртрах çĕмĕрсе тăкасси, хамăр çĕре нимĕçсен фашистла захватчикĕсенчен ирĕке кăларасси.

Çапла вара тăван çĕршыври ĕççыннисем танксемпе самолетсем тума тăватă уйăх хушшинче Хĕрлĕ Çар фондне 7 миллиард тенкĕ ытла укçа пачĕç. Чăваш республикинчи ĕççыннисем 82 миллион тенкĕ хыврĕç.

Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне правительство 12 миллиард тенкĕлĕх кăларчĕ. Ăна кĕске вăхăт хушшинче вырнаçтарас пулать. Иртнĕ çул Государствăн 1942 çулхи Военнăй Заемне пĕр кун хушшинчех бюджетра палăртнă сумма чухлĕ вырнаçтарнă, колхозниксемпе колхозницăсем укçине çийĕнчех тӳлесе татнă. Пирĕн республикăри ĕççыннисем иртнĕ çулта отечественнăй вăрçăн Заемне 67 миллион тенкĕлĕх илчĕç.

Вĕсем çĕнĕ заема пĕлтĕрхинчен те организованнăйрах, кĕске срокра вырнаçтарĕç. Пĕр иккĕленӳ те çук, колхозниксемпе колхозницăсем, трактористсемпе трактористкăсем, заема кăçал та пĕлтĕрхи пекех пысăк хаваслăхпа çыранса, укçине те çийĕнчех парса татĕç. Вĕсем хăйсем перекетленĕ укçа-тенкĕпе çĕнĕ заемăн облигацийĕсене 50-шар пин, 100-шер пин тенкĕлĕх илĕç. Кун пек патриотсем орденлă Чăваш республикинче, Оборона Государственнăй Комитечĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне тытса тăракан республикăра сахал мар пулĕç.

Иккĕмĕш Военнăй Заема вырнаçтарас тĕлĕшпе малта пыракансен примерне ытти колхозниксемпе колхозницăсем те йышăнса илĕç. Çапла майпа вĕсем тăван çĕршывпа Хĕрлĕ Çара вĕçĕмсĕр юратнине, партипе правительствăна тата аслă çулпуç, Верховнăй Главнокомандующи, Совет Союзĕн Маршалĕ Иосиф Виссарионович Сталин юлташ тавра таччăн пĕтĕçсе тăнине тепĕр хут уççăн кăтартса парĕç.

Пирĕн çĕршыври ĕççыннисем заема ялан пысăк хаваслăхпа кĕтсе илсе, ăна ăнăçлăн вырнаçтарнă. Ĕççыннисен пурнăç условийĕсем лайăхланса пынă май, государство заемĕсем хуласенче те, ялсенче те кĕске срокра тата пысăк суммăпа саралнă. Сăмахран, Чăваш республикинче 1933—1941 çулсенче заемсене пĕтĕмпе 122,5 миллион тенкĕлĕх вырнаçтарнă.

Иккĕмĕш Военнăй Заем та ытлашшипех саралĕ. Государствăн çак питех те кирлĕ ĕçне тĕрĕс организацилес пулать. Хуласенчи тата ялсенчи мĕнпур ĕççыннисене заемăн тĕллевĕсене тĕплĕн ăнлантарса парас пулать. Ку заемăн, вăрçăченхипе танлаштарсан, çакăн пек уйрăмлăх пур: çĕнĕ заемра питĕ пысăк вылявсем—50.000, 25.000, 10.000, 5.000 т. ыт. тенкĕлĕх вылявсем пулаççĕ. Вăрçăченхи заемсенче 3.000 тенкĕрен ытларах вылявсем пулман.

Ĕççынни депутачĕсен район тата ял совечĕсен исполкомĕсенче, çавăн пекех Совнаркомсенче заема вырнаçтарнă çĕре активлăн хутшăннă юлташсене премилемелли укçа-тенкĕн фончĕсене тăваççĕ. Налог агенчĕ, ялсоветри заем уполномоченнăйĕ колхозниксемпе единоличниксенчен пухнă заем укçин 0,5 процентне илет. Исполкомсен фончĕсене заема колхозниксемпе единоличниксем хушшинче вырнаçтарнин 0,25 процентне, рабочисемпе служащисем хушшинче вырнаçтарнин 0,1 процентне параççĕ. Совнарком фондне республикăри колхозниксемпе единоличниксем хушшинче çĕнĕ заема вырнаçтарса пухнă укçан 0,25 процентне параççĕ.

Предприятисемпе учрежденисенчи комсодсем, ялсоветĕнчи заем уполномоченнăйĕсем, налог агенчĕсем! Çĕнĕ заема вырнаçтарассин ăнăçлăхĕ ĕçе организацилеме пĕлнинчен питĕ нумай килет. Ĕççыннисене çĕнĕ заемăн пĕлтерĕшĕ çинчен тĕплĕн ăнлантарса парса, заема кашни хăй ирĕкĕпе çыранассин принципне пăхăнса пырса, эсир ĕççыннисене пурне те çĕнĕ заема илес ĕçе явăçтарма тивĕç.

Çĕнĕ заема ялсенче вырнаçтарас ĕçĕн пахалăхĕ—заема пĕлтĕрхинчен ытларах суммăпа тата кĕске срокра вырнаçтарнинче çеç мар, унăн укçине çийĕнчех пухса пĕтернинче пулса тăрать. Заем укçине çийĕнчех пухасси—заем ĕçĕнчи тĕп задача.

Кăçал та, пĕлтĕрхи пекех, заемăн процентлă кăларăмĕ пур. Ăна колхозсемпе промартельсем, инвалидсен артелĕсем тата вăрман кооперацин артелĕсем хушшинче вырнаçтармалла. Ку ĕçе те заема ĕççыннисем хушшинче вырнаçтарнипе пĕр вăхăтрах туса ирттермелле.

Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемĕ— тăван çĕршывăн оборона вăй-хăватне тĕреклетмелли заем пулса тăрать. Заема çырнипе пухăнакан мĕнпур укçа-тенкĕ ирсĕр тăшмана татăклăн пырса çапнă çĕре каять.

Парти, совет, профсоюз тата комсомол организацийĕсен çĕнĕ заема вырнаçтарас ĕçри организацилле тата массăллă-ăнлантарулла ĕçсене пуçарулăн ертсе пымалла. Финанс работникĕсемпе перекет кассисенче ĕçлекенсен çĕнĕ заема кĕске срокра вырнаçтарма мĕнпур условисене туса парас пулать.

Совет çыннисем Государствăн Иккĕмĕш Военнăй Заемне ăшă кăмăлпа кĕтсе илчĕç. Пĕр иккĕленӳ те çук, ăна вĕсем кĕске срокра ăнăçлăн вырнаçтарĕç.

И. ЗОЛОТНИКОВ,
Чăваш АССР Финанс Халăх Комиссарĕ.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

Завод квалификацилле штамповщица-работницăсем хатĕрлекен ушкăн организацилет

Вĕренме 15 çултан иртнĕ çамрăксене илеççĕ. Вĕреннĕ чухне уйăхне 150 тенкĕ укçа тӳлеççĕ тата рабочисен категорийĕпе апат-çимĕç парса тăмалла тăваççĕ.
Завод хваттер памасть.
Çак адреспа 11—15 сехет хушшинче ыйтса пĕлмелле: Шупашкар хули. Карл Маркс урамĕ, 80, Пропусксен бюровĕ.

„Росглаввинон" Шупашкарти эрех комбинатне районсенче сад çимĕçсем тата çырла пуçтарас тĕлĕшпе ĕçлекен уполномоченнăйсемпе агентсем кирлĕ. Çак адреспа ыйтса пĕлмелле: Шупашкар хули, Коммунальнăй слобода, 21-мĕш çурт. Телефон 1—73 (пĕр звонок).

Шупашкарти оргплодоовощ межрайконтори вĕлтрен çулçисене, кăшкарути, серте тата пултăран пухма пуçларĕ. Вĕсене пухса Торгплодоовощ заготпункчĕсене илсе пымалла: Шупашкар хули, Кировски поселок, Гражданская урам, 2. Сосновка ялĕнче тата Сĕнтĕрвăрри хулинче те илеççĕ.

Чебторга культтаварсем (ача-пăча теттисем, домино, пеналсем, линейкăсем, ручкăсем т. ыт. те) тума пĕлекен специалистсем, мастерскойра е килте çĕлекен çĕвĕçсем, атă-пушмак юсама пултаракан специалистсем, галошсем саплакан специалистсем, гуталин, чернил т. ыт. те хатĕрлекен специалистсем, çавăн пекех тата çамрăк ученицăсем (арçын ачасем те, хĕрачасем те) кирлĕ.
Апат-çимĕç тĕлĕшпе тата ытти условисем çинчен те çак адреспа ыйтса пĕлмелле: Шупашкар хули, Ленин урамĕ, 11. Чебторг, Кадрсен отделĕ.
3—1.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн—0—67, редакци секретарĕн—4—26, парти пурнăç пайĕн—3—99, промышленноçпа ялхуçалăх пайĕн—5—31, издательство конторин—0—23.